

АКИМОВ Олександр Олексійович, к.держ.упр., доцент, начальник відділу правового забезпечення Національної служби посередництва і примирення

АКИМОВА Людмила Миколаївна, к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів та економіки природокористування Національного університету водного господарства та природокористування

ПРАВОВИЙ АСПЕКТ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ: АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ

Реформа економічного укладу та політичного устрою в Україні неможлива без доступу мільйонів громадян і сотень тисяч підприємств до інформації. В умовах глобальної інформатизації найважливішим чинником суспільного розвитку і засобом підвищення результативності у сфері державного управління виступають сучасні інформаційні технології, спрямовані на створення, збереження, перероблення та забезпечення ефективних способів подання інформації споживачеві, що зумовлює розвиток інформатики.

Зміни у сучасному інформаційному просторі викликають необхідність їхнього аналізу, адже інформація – це складне багатогранне всеосяжне явище. І природно, що окремі її сторони є предметом дослідження дуже багатьох наук, які хоча й існують самостійно, однак розвиваються в безперервній єдності, доповнюючи і збагачуючи одна одну. Конкретні шляхи використання визначаються прикладними завданнями та залежать від системи цінностей, покладених в основу діяльності державних службовців та політики кожної держави. Сьогодні потребує чітко відрізнити закономірності від інших чинників соціального розвитку в інформаційній сфері, оскільки ґрунтується на суспільних потребах та інтересах, що спонукають державу регулювати інформаційні процеси.

При цьому йдеться не про технічний характер самих закономірностей, а про те, що поведінка окремих суб'єктів інформаційних правовідносин, кожен з яких переслідує власні цілі, складається в якийсь сумарний ефект, не планований ніким. Останній має характер об'єктивної соціально-правової закономірності, яка лежить в площині технологічних рішень. Зокрема, вплив на інформаційну сферу підпорядковується безлічі різноманітних тенденцій, далеко не усі з яких можуть бути визнані закономірностями, оскільки серед цих тенденцій є суб'єктивні, нестійкі, короткочасні. Характер закономірностей мають лише ті чинники дійсності, які не залежать від свідомості окремих особистостей і мають високий ступінь постійності, являють собою розкриття внутрішньої природи процесів, які проходять в інформаційній сфері під час практичної діяльності державних службовців.

Перехід суспільних відносин в інформаційній сфері на нову стадію характеризується високими темпами розвитку інформаційних технологій, які створюють умови для розширення можливостей дій з інформацією. З цієї причини закономірності, регульовані правовою інформатикою, анітрохи не суперечать суб'єктивній волі, а цілком будуються на ній. Відсутність соціальної

зацікавленості призвело б до розпаду значної частини інформаційної сфери і, як наслідок, поклато б край дії вільної волі у цій галузі; відсутність суб'єктивного чинника означало б неможливість реалізації технологічних закономірностей, які діють винятково через посередництво людської поведінки.

Інформатика в державному управлінні покликана виробляти найзагальніші, найуніверсальніші положення про інформаційно-правові явища, а це означає, що до предмета її дослідження входять саме закономірності, які відображаються у наукових категоріях, класифікаціях, інших узагальнених судженнях про інформацію, технологіях її обробки, телекомунікаційних процесах, програмно-технічних і організаційних системах надання інформаційних послуг з використанням інформаційних технологій і права.

Регулювання у галузі інформаційного права здебільшого будується на прагненні до комплексної регламентації певного кола суспільних відносин та не допускає протиставлення публічно-правового та приватноправового методів регулювання, матеріально-правових і процесуальних приписів, так само, як прямих і колізійних уніфікованих норм, що відповідно є важливим чинником практичної діяльності у юридичній сфері, і за можливості, повинно враховуватися і використовуватися у прогнозуванні та проектуванні, а також прийнятті найважливіших рішень. Так, інформаційні процеси у правовій системі – це процеси збору, виробництва, розповсюдження, перетворення, пошуку, отримання, передачі та споживання інформації [2].

Інформаційна технологія – сукупність засобів і методів здійснення інформаційних процесів та інформаційні системи, створені на основі використання сучасних інформаційних технологій. Тривалий час вони розглядалися правовою інформатикою тільки з погляду ефективної організації юридичної діяльності. Проте останнім часом необхідність взаємодії фахівців, які досліджують різні проблеми, що постають перед галузевими юридичними науками (особливо перед інформаційним правом), вимагає від юриста знання та врахування усіх технічних та інформаційних особливостей аналізованих об'єктів. Правова інформатика є інструментальним засобом і джерелом знань, які необхідні для вирішення безлічі проблем правового регулювання суспільних відносин.

Водночас необхідно зауважити, що в Україні є багато законодавчих актів, які регулюють суспільні відносини, пов'язані з розвитком інформаційного суспільства. Враховуючи, що законодавчі акти щодо інформаційної сфери приймалися у різні часи та ініціювалися різними групами впливу на законодавчі рішення, інформаційне законодавство України є малоструктурованим, не систематизованим, що ускладнює його застосування у процесі державного управління. Законодавство визначає зміст державно-правового регулювання індивідуальних особливостей окремих подій і явищ у сфері інформатики [1]. Адже в інформаційній сфері немає абсолютно упорядкованих і абсолютно хаотичних галузей, немає абсолютно детермінованих і абсолютно стихійних процесів або явищ: ці основи завжди взаємодіють, поєднуються у тій чи іншій пропорції, які досліджуються на підставі категоріально-системної методології [3].

Таким чином, можемо зробити висновок, що з метою практичного застосування державними службовцями чинного законодавства, на сьогодні існує нагальна потреба у правовому структуруванні та систематизації законодавства у сфері інформаційної політики.

Список використаних джерел

1. Гурковський В. І. Засади державної політики в сфері інформаційного суспільства в Україні: теоретичні та практичні аспекти : дис. ... д-ра наук з державного управління: спец. 25.00.01 – теорія та історія державного управління / В. І. Гурковський [Електронний ресурс]. – Режим доступу : mydisser.com/ru/catalog/view/386/823/7312.html. – К., 2011.

2. Паршина Н. В. Правова інформатика / Н. В. Паршина [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.ipi.ac.ru/sysen/.../download.phpid.

3. Хохлов Г. И. Комбинаторная теория информации (информационная теория де-терминированных процессов) : дисс.... д-ра техн. наук: 05.13.01 / Г. И. Хохлов. – М., 1994. – 542 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.dissforall.com/_catalog/t8/_science/39/230781.html.